

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu hebben verschillende fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu inzake de aanbidding van het Besluit externe veiligheid in verband met het vervoer van gevaarlijke stoffen over transportroutes (Kamerstuk 30 373, nr. 50).

De waarnemend voorzitter van de commissie,
Van Dekken

De adjunct-griffier van de commissie,
Van Dijk

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Algemeen	2
Betuwelijn/internationaal	3
Externe veiligheid (overig)	5

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben kennis genomen van het Besluit externe veiligheid in verband met het vervoer van gevaarlijke stoffen over transportroutes en hebben behoefte tot het stellen van verdere vragen. De leden van deze fractie zijn namelijk na het eerste schriftelijke overleg dat over dit Besluit plaatsvond nog niet gerust gesteld over de impact van dit Besluit.

De leden van de SP-fractie hadden in de eerste schriftelijke overleg over het Besluit externe veiligheid in verband met het vervoer van gevaarlijke stoffen over transportroutes al aangegeven dat het Besluit handvatten geeft aan bevoegde gezagen om ruimtelijke belangenafwegingen te maken rond vervoersassen. De leden van deze fractie ervaren de duidelijkheid over de ruimte voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, voor zowel de weg, het spoor als het water, als winst. Naast ruimte voor het vervoer is er nu ook duidelijkheid over ruimtelijke belangen. Dit is winst te noemen voor zowel de vervoerders als voor overheden en ontwikkelaars. Deze leden grijpen de mogelijkheid tot nader schriftelijk overleg aan om enige – naar de mening van deze leden – niet of onvoldoende beantwoorde vragen nogmaals onder de aandacht te brengen.

De leden van de D66-fractie hebben kennis genomen van de beantwoording van de vragen over het Besluit externe veiligheid in verband met het vervoer van gevaarlijke stoffen over transportroutes en hebben behoefte tot het stellen van verdere vragen.

Algemeen

De leden van de VVD-fractie constateren dat bij het vaststellen van de risicoruimte voor spoorvervoer in het basisnet er vanuit is gegaan dat in de toekomst meer treinen warme-BLEVE¹-vrij worden samengesteld. Daartoe is met de verladers en vervoerders een convenant afgesloten. De leden van deze fractie vragen de Staatssecretaris of zij de Kamer inzicht kan geven in de stand van zaken met betrekking tot het bewerkstelligen dat in het RID² wordt vastgelegd dat het vervoer van brandbare gassen per spoor geschiedt door middel van warme-BLEVE-vrij samengestelde treinen.

De beantwoording van de Staatssecretaris in het eerste schriftelijke overleg over het Besluit, van vragen inzake de route Zeeland-Antwerpen, ervaren de leden van de SP-fractie als nogal kort door de bocht. De vraag rond de VEZA-boog (de Verbinding Zeeland-Antwerpen) lijkt in die beantwoording afgedaan door middel van slechts een financiële

¹ Een kokende vloeistof-gasexpansie-explosie (Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion). Dit is een soort explosie die kan voorkomen als een houder (tank) met een vloeistof onder druk openscheurt.

² De internationale reglementering die het vervoer van gevaarlijke goederen over het spoor regelt (Règlement concernant le transport international ferroviaire des marchandises dangereuses).

motivatie. De leden van deze fractie hebben in het eerste schriftelijke overleg de vraag gesteld «wat nodig is om de belemmeringen die er zijn om de zogenaamde VEZA-boog aan te leggen, weg te nemen». Mogen deze leden uit die beantwoording aannemen dat er behalve belemmeringen van financiële aard geen andere belemmeringen zijn voor de aanleg van de VEZA-boog? Naar de mening van deze leden is de externe veiligheid erbij gebaat wanneer treinen niet langer vanuit Vlissingen eerst naar Dordrecht moeten, om vervolgens van locomotief en rijrichting te wisselen en andermaal terug te rijden richting Antwerpen over dezelfde route door West-Brabantse steden en dorpen. Kan de Staatssecretaris inzage geven in de ontlasting die de aanleg van de VEZA-boog zou betekenen voor de milieudruk langs het spoor in zowel West-Brabant als de Drechtsteden? Deze leden vragen voorts of er een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) is uitgevoerd.

De leden van de D66-fractie vragen wat de stand van zaken is met betrekking tot het convenant met verladers en vervoerders inzake de samenstelling van warme-BLEVE-vrij treinen. De leden van deze fractie vragen de Staatssecretaris of zij de Kamer hierin inzicht kan geven en hoe de handhaving op dit punt zal worden vormgegeven.

Betuwelijn/internationaal

Met betrekking tot de afstemming met Duitsland inzake het grensoverschrijdende vervoer hebben de leden van de VVD-fractie de vraag of de Staatssecretaris bereid is met het Duitse zusterministerie en met de Duitse spoorwegbeheerder te overleggen om tot een geüniformeerd beleid te komen voor wat betreft de transportroutes voor gevaarlijke stoffen. Volgens de leden van deze fractie lijkt er een mismatch te bestaan tussen de Nederlandse voorkeursroute (Zevenaar–Betuweroute) en de Duitse voorkeursroute (Venlo–Brabandrout). Deze leden vragen in hoeverre dit aan de orde is geweest in de overleggen die met het Duitse zusterministerie en met de Duitse spoorwegbeheerder zijn gevoerd en wat de uitkomsten zijn van die overleggen. Deze leden vragen voorts of de Staatssecretaris bereid is om de inwerkingtreding van de Wet basisnet op te schorten tot er sprake is van overleg en afdoende afstemming met de genoemde Duitse partijen.

De leden van de VVD-fractie hebben vragen over de werkzaamheden aan het Duitse deel van de Betuweroute, met name over de consequenties daarvan. De routing van gevaarlijke stoffen moet, in de periode van die werkzaamheden, volgens de leden van deze fractie zoveel mogelijk via de Betuweroute plaatsvinden. In de Memorie van Toelichting bij de Wet basisnet staat een en ander beschreven over hoe de staatsecretaris omgaat met het nemen van aanvullende maatregelen bij dreigende overschrijding. Deze leden vragen hoe de Staatssecretaris een dreigende overschrijding in de betreffende periode van werkzaamheden wil gaan beheersen, met inachtneming van een toets aan de internationale en Europese regels ten aanzien van het vrij verkeer van goederen en diensten. Deze leden vragen dit ook in het licht van de beantwoording van het eerste schriftelijke overleg waarin de staatsecretaris heeft aangegeven dat Nederland strengere regels hanteert dan Duitsland met betrekking tot het vervoer van gevaarlijke stoffen. Kan de Staatssecretaris inzicht geven in het concurrentienadeel dat vervoerders in Nederland hiermee ondervinden, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

De leden van de VVD-fractie constateren dat de Staatssecretaris momenteel met vervoerders, verladers en omgevingspartijen de (on)mogelijkheden tijdens de periode van werkzaamheden aan het Duitse gedeelte van de Betuweroute onderzoekt, alsmede de daaruit voort-

vloeiende capaciteitsbeperkingen. Eén van de oplossingsmogelijkheden is het creëren van extra tijdelijke opslag van goederen, omdat deze goederen gedurende de periode van werkzaamheden – wanneer er minder capaciteit beschikbaar is – bij Zevenaar niet vervoerd kunnen worden via deze grensovergang. Extra tijdelijke opslag blijkt volgens de leden van deze fractie echter vaak niet mogelijk omdat de milieuvergunning van bedrijven (verladere) of emplacementen dit niet toestaat. Dit kan mogelijk optreden in de emplacementen bij de gemeenten Venlo, Tilburg, Arnhem, Amersfoort en/of Zwolle. Deze leden vragen de Staatssecretaris of zij het als een mogelijkheid ziet om tijdelijk de beperkende voorwaarden van deze milieuvergunningen aan te passen om de opslag van goederen mogelijk te maken. Zo ja, wordt hierover door de Staatssecretaris in overleg getreden met het bevoegd gezag van deze emplacementen en met bedrijven, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

De leden van de SP-fractie zijn teleurgesteld over de wijze van beantwoording inzake de vragen gesteld in het eerste schriftelijke overleg omtrent de werkzaamheden aan de Betuwelijn. Er wordt weliswaar gemeld dat de hinder op het Duitse gedeelte van de Betuweroute beperkt zal zijn tot een periode van zes jaar (2016–2022), maar er wordt vervolgens geen nader inzicht gegeven in of er hinder zal bestaan en zo ja, waaruit die hinder gedurende de periode van werkzaamheden zal bestaan. De leden van deze fractie vragen of er bijvoorbeeld een toename verwacht wordt van transport uit Zeeland en Rotterdam op zowel de Brabantroute als op de route via Utrecht, Amersfoort, Apeldoorn, Deventer en Hengelo. Ten aanzien van de eerder gestelde vragen van deze leden of en zo ja waaruit de beperkingen bestaan wanneer er in 2016 sprake is van een half jaar minder capaciteit en vervolgens in de jaren 2017–2022 sprake is van elke maand één week minder capaciteit op de grensovergang bij Zevenaar, geeft de beantwoording van de Staatssecretaris eveneens geen duidelijkheid. Deze leden vragen voorts waaruit de omleidingen zullen bestaan.

De leden van de D66-fractie willen de Staatssecretaris oproepen om met het Duitse zusterministerie en de Duitse spoorwegbeheerder te overleggen om gezamenlijk tot een op elkaar afgestemd beleid te komen wat betreft de transportroutes van gevaarlijke stoffen. Dit lijkt nu niet op elkaar aan te sluiten. Wordt hierover met Duitse counterparts gesproken?

De leden van de D66-fractie hebben eerder een motie ingediend (motie-Van Veldhoven/De Rouwe³) om zoveel mogelijk gevaarlijke stoffen, en dan zoveel mogelijk van de meest gevaarlijke stoffen, in de periode van de werkzaamheden over de Betuweroute te laten plaatsvinden. In de Memorie van Toelichting bij de Wet basisnet staat een en ander beschreven over hoe de staatssecretaris omgaat met het nemen van aanvullende maatregelen bij dreigende overschrijding van de normen. De leden van deze fractie vragen hoe de Staatssecretaris deze normen gaat handhaven, ook in de context van internationale en Europese regels ten aanzien van het vrij verkeer van goederen en diensten.

De leden van de D66-fractie hebben eerder al aangegeven dat zij zich zorgen maken over de gevolgen van de werkzaamheden aan het Duitse gedeelte van de Betuweroute voor de Nederlandse routing. Kan de Staatssecretaris aangeven wat de stand van zaken is en met welke partijen zij nu precies overlegt? Wat zijn de oplossingsrichtingen waar aan wordt gedacht, welke afwegingen worden hierbij gemaakt en aan welke criteria worden de oplossingen getoetst?

³ Kamerstuk 29 984, nr. 462.

De leden van de D66-fractie vragen de Staatssecretaris in hoeverre overwogen wordt om milieuvergunningen tijdelijk aan te passen, bijvoorbeeld om opslag van goederen mogelijk te maken. Hoe wordt de tijdelijkheid hiervan gegarandeerd en hoe wordt de overschrijding van de normen beperkt gehouden opdat omwonenden niet teveel belast worden en risico's op natuurschade worden voorkomen, zo vragen de leden van de D66-fractie.

Externe veiligheid (overig)

De leden van de SP-fractie brengen in herinnering dat volgens de brief⁴ van de Staatssecretaris d.d. 14 juni 2013 er onderzoek is gedaan naar op welke wijze het toezicht op de externe veiligheid bij spoorwegemplacementen in de toekomst beter kan worden geregeld. In de brief stelt de Staatssecretaris dat bij het verder uitwerken van de beleidslijn zij ook de mogelijkheden zal bezien om emplacementen zoveel mogelijk onder de algemene regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer te brengen. De leden van deze fractie zijn benieuwd naar de uitkomsten van dit proces. Daarnaast vernemen deze leden graag op welke wijze de motie-Jansen⁵ over het in één hand brengen van veiligheid bij het spoor is/wordt uitgevoerd.

De leden van de SP-fractie brengen in herinnering dat de Staatssecretaris in de brief⁶ d.d. 14 juni 2013 ingaat op de toezegging gedaan tijdens het debat over de veiligheid in de chemie (d.d. 3 april 2013) aan het lid Van Gerven. De Staatssecretaris geeft daarin aan dat de toen ingediende motie van het lid Van Gerven is ingetrokken omdat zij heeft toegezegd een overzicht van en een oordeel over het spoorvervoer van ammoniak en chloor te geven. De leden van deze fractie zijn benieuwd naar de status van deze toezegging.

De leden van de SP-fractie brengen in herinnering dat er in de Wet basisnet een verplichting is opgenomen om een routeringsbesluit te nemen voor het spoorvervoer van ammoniak en chloor. Door middel van dit routeringsbesluit kan de Minister het vervoer van een bepaalde stof over een bepaalde route verbieden. De leden van deze fractie lezen in de Nota van Toelichting van het Besluit tweemaal over het routeringsbesluit. Naar de mening van deze leden heeft dit echter betrekking op de toegestane waarden in relatie tot kwetsbare objecten en de fysieke leefomgeving. Volgens deze leden wordt daarmee de eerder genoemde verplichting, van het door de Minister verbieden van het vervoer van een bepaalde stof over een bepaalde route door middel van een routeringsbesluit, niet ingevuld. Deze leden zijn voorts benieuwd te vernemen op welke wijze het routeringsbesluit voor ammoniak en chloor wordt vormgegeven. Op welke wijze wordt het voornemen van de Minister, zoals staat opgenomen in de Nota van Toelichting van het Besluit «om het vervoer van ammoniak en chloor te verbieden over alle hoofdspoorwegen, met uitzondering van het vervoer van ammoniak over de Betuweroute en de Havenspoorlijn» ingevuld? Hoe moeten deze leden de opmerking lezen «dat het door de Minister te nemen routeringsbesluit dan ook niet van toepassing zal zijn op de blijktens die afspraken resterende stromen die al dan niet incidenteel plaatsvinden»? Deze leden ontvangen hier graag een uitgebreide toelichting op.

⁴ Kamerstuk 32 862, nr. 53.

⁵ Kamerstuk 32 862, nr. 43.

⁶ Kamerstuk 32 862, nr. 53.

De leden van de D66-fractie maken zich zorgen over de toenemende stroom goederentreinen met gevaarlijke stoffen door Halderberge, waar eveneens het risico bestaat dat de belangrijkste spoorwegovergang midden in het dorp een te groot gedeelte van de tijd gesloten zal zijn. De leden van deze fractie vragen op welke wijze deze punten worden meegenomen in de uitvoering van het Besluit.

II Reactie van de Staatssecretaris